

СВІТОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК

ПЛАН:

Світовий фінансовий ринок, його структура і функції.

Сутність та причини міжнародного руху капіталу. Показники руху капіталу.

Характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу.

Світова фінансова криза як форма прояву глибинних суперечностей міжнародної економіки початку ХХІ-го сторіччя

Світовий фінансовий ринок, його структура і функції.

Світовий фінансовий ринок – це:

організаційний механізм міждержавного руху та перерозподілу капіталів, придатних для використання за межами свого утворення та походження, на міграцію яких впливає ринковий попит та пропозиція, а також регулюючі дії держав та міжнародних валютно-фінансових центрів

глобальна цілісна система національних та регіональних фінансових ринків, що включає сукупність ринкових форм торгівлі фінансовими активами та об'єднана уніфікацією операцій, спільними умовами функціонування й закономірностями еволюції

Суб'єкти світового фінансового ринку

*кредитори або
первинні інвестори*

- фізичні та юридичні особи, державні, міждержавні та наддержавні інститути, що мають надлишкові ліквідні активи

*позичальники та
емітенти*

- фізичні та юридичні особи, державні, міждержавні та наддержавні інститути, що мають дефіцит коштів

*спеціалізовані
фінансові
посередники*

- комерційні банки, інвестиційні компанії, трастові, пенсійні та інвестиційні фонди, ощадно-позичкові асоціації тощо

хеджери

- страховики ризиків, пов'язаних з валютними кредитними операціями та операціями з цінними паперами

*органи
регулювання і
контролю*

ціноутворююча

перерозподільна

регулююча

Функції
світового
фінансового
ринку

посередницька

інформаційна

Головною
функцією грошового
ринку є

забезпечення міжнародної
ліквідності

можливості швидко залучати
достатню кількість фінансових
ресурсів на наднаціональному
рівні для операцій із
споживчими товарами та
спекулятивних операцій з
цінними паперами.

*За допомогою ринку
капіталів*

отримуються ресурси, необхідні для
довгострокових інвестицій фірм,
урядів та домогосподарств

Ринок капіталів:

кредитний ринок

ринок цінних
паперів

ринок
страхового
капіталу

Кредитний ринок

рух капіталу між країнами здійснюється на умовах терміновості, зворотності та платності відсотків.

Ринок цінних паперів

диференціація здійснюється на *первинний* і *вторинний* за об'єктами купівлі-продажу - конкретними фінансовими інструментами.

**Ринок страхового
капіталу**

особливий механізм перерозподільчих відносин між суб'єктами міжнародного руху капіталу щодо добровільних або примусових внесків в цільові страхові фонди, призначені для покриття ризиків та понесених збитків за результатами операцій на міжнародному грошовому ринку та ринку капіталів.

Сутність та причини міжнародного руху капіталу. Показники руху капіталу

Міжнародний рух капіталу (МРК):

- самоствердження капіталу як самозростаючої вартості в глобальному масштабі;
- сукупність відносин щодо переміщення капіталу в між-та наддержавному просторі на постійній чи терміновій основі заради максимізації його прибутковості чи досягнення інших економічних, соціальних і політичних вигод;
- діалектичне поєднання процесів вилучення частини капіталу з товарно-грошового обігу однієї країни (експорт) та його включення у господарський оборот іншої країни (імпорт).

**Об'єктивною
основою МРК є:**

нерівномірність економічного
розвитку країн, яка на практиці
проявляється:

1) в нерівномірності
нагромадження
капіталу, насамперед, в
його перенакопиченні
та відносному падінні
норми прибутку в
окремих країнах

2) у невідповідності
попиту на капітал та
його пропозиції в
різних ланках
глобального
економічного
середовища.

На сучасний розвиток МРК
впливають:

*фактори
економічного
характеру*

*науково-
технічний
прогрес та
інформаційн
а революція*

*фактори
політичного
характеру*

Фактори економічного характеру:

- глибокі структурні зрушення як в міжнародній економіці, так і в економіці окремих країн;
- необхідність підтримки сталих темпів соціально-економічного розвитку провідними суб'єктами міжнародної економіки в умовах підвищення конкуренції на товарних ринках;
- поглиблення міжнародної спеціалізації та кооперації виробництва;
- діяльність транснаціональних та багатонаціональних корпорацій (ТНК і БНК);
- порівняльні ризики вкладення капіталу поза національною економікою.

Фактори політичного характеру:

- лібералізація процесів експорту та імпорту капіталу, що має місце у межах інтеграційних об'єднань, вільних економічних і офшорних зонах;
- політика прискореної індустріалізації в країнах "третього світу";
- політика економічних реформ в нових незалежних країнах (приватизація, підтримка малого та середнього бізнесу, стимулювання іноземних інвестицій тощо).

Форми міжнародного руху(міграції) капіталу

за напрямком

- експорт, імпорт;

за формою власності

- державний, капітал міждержавних та наддержавних організацій, приватний, змішаний;

за терміном міграції

- короткотерміновий , середньостроковий, довготерміновий, безстроковий;

за формою здійснення

- товарний, грошовий, економіко – правовий, змішаний

за функціональним призначенням

- прями іноземні інвестиції, портфельні іноземні інвестиції, позичковий капітал, гуманітарна та фінансова безвідплатна допомога;

за умовами повернення

- зворотна міграція (кредити), міграція з непрямим поверненням, незворотна міграція капіталу;

за характером зв'язку між учасниками

- епізодичний (з разовим ефектом), систематичний (постійний ефект).

1) група абсолютних
показників

2) група відносних
показників

**Участь країни в процесах МРК
відображається системою показників, які
поділяються на чотири групи:**

4) група динамічних
показників

3) група структурних
показників

Група абсолютних показників:

- обсяг експорту та обсяг імпорту капіталу;
- чистий експорт капіталу, розрахований як різниця між експортом та імпортом;
- чистий приплив капіталу - це різниця між обсягом надходження грошових коштів із-за кордону (через позики і продаж іноземним інвесторам фінансових активів) та обсягом вивозу капіталу у формах позик іноземним позичальникам чи купівлі фінансових активів зарубіжних емітентів;
- кількість підприємств в країні, утворених за участю іноземного капіталу;
- величина зовнішньої заборгованості.

Група відносних показників:

- коефіцієнти експорту / імпорту капіталу, які відображають частку експорту / імпорту капіталу у ВВП країни;
- коефіцієнт, що відображає частку іноземного капіталу у внутрішніх потребах у капіталовкладеннях;
- обсяг залучених іноземних інвестицій на душу населення;
- частка продукції спільних підприємств у ВВП тощо.

Група структурних показників, що відображають МРК через співвідношення його основних форм відповідно до критеріїв класифікації

Група динамічних показників, яку утворюють базисні та ланцюгові темпи росту і приросту абсолютних, відносних і структурних показників МРК за певний проміжок часу

The image features a close-up, shallow depth-of-field shot of gold bars and coins. In the foreground, a gold bar is visible with the text "FIVE 999.9 FINE GOLD" and "100g" printed on it. Several gold coins are scattered around, some showing intricate designs. The background is softly blurred, showing more stacks of gold bars and coins, creating a sense of wealth and financial activity.

МРК здійснюється переважно через акумулятивно-розподільний механізм міжнародного фінансового ринку (до 70% операцій). Інша частка операцій відбувається позаринковим обігом шляхом прямого внутрішньофірмового перерозподілу вільних фінансових ресурсів між філіями та дочірніми компаніями у різних країнах світу, або по каналах міжнародної гуманітарної допомоги.

Характерні риси сучасного етапу руху капіталу

Характерні риси сучасного етапу МРК визначаються під безпосереднім впливом економічної глобалізації та постіндустріалізації, які створили для нього ефективне інформаційне, мережево-комунікаційне та технологічне підґрунтя (Інтернет) і відкрили просторово-організаційні можливості для формування надпотужного глобального (транснаціонального) фінансового капіталу.

Загальні (глобальні) риси та тенденції МРК:

- зростають темпи і масштаби міжнародних фінансово-кредитних операцій, що на сьогодні за підсумками року майже в 40 разів перевищують масштаби світової торгівлі;
- з'являються нові сегменти й інструменти світового фінансового ринку (сегмент хеджування та управління ризиками, деривативи);
- основна частка операцій, пов'язаних з МРК, здійснюється високо диверсифікованими мережево-організованими бізнес-групами, мета яких полягає у підтримці безперервного активного потоку фінансової ренти та доданої вартості у довгостроковій перспективі;
- підвищується координуюча, регулююча та перерозподільна роль держави, міждержавних та наддержавних інституцій у МРК, зокрема під керівництвом та патронажем Світового Банку створюється уніфікована система міжнародного регулювання іноземних інвестицій;

Загальні (глобальні) риси та тенденції МРК:

- істотно знижується частка кредитів у структурі міжнародного руху капіталу при інтенсивному зростанні питомої ваги портфельних іноземних інвестицій та більш повільному - прямих;
- посилюється міграція приватного капіталу між розвинутими країнами тріади "США - ЄС - Японія" (майже 80% іноземних інвестицій продовжує зосереджуватися в 26 розвинутих країнах);
- загострюється конкуренція за залучення іноземних інвестицій, що призводить до розробки спеціальних національних програм їх стимулювання;
- значна кількість країн виступає одночасно в ролі експортера та імпортера капіталу, що породжує так звані "перехресні інвестиції";
- глобальний фінансовий капітал частково або повністю підкорює собі малі національні економіки

Основні причини віртуалізації

невідповідність між балансовою і ринковою вартістю провідних корпорацій, що поглиблюється у міру збільшення їх нематеріальних "невидимих" активів (торгові марки, патенти, ліцензії, ноу-хоу та інші права інтелектуальної власності), ринкова ціна яких визначається експертно з огляду на переважно оптимістичні очікування доходів майбутніх періодів

трансформація наприкінці ХХ ст. найбільш розвинутих країн у центри споживання, яке підживлювалося за рахунок незабезпечених ризикових кредитів

Основні причини віртуалізації

порушення об'єктивного
механізму ринкової
селекції
неконкурентоспроможних
неліквідних фінансових
активів (акцій, облігацій)

відсутність суспільного
надзору за позабіржовими
операціями із вторинними
цінними паперами,
насамперед, вимог щодо
обов'язкових нормативів їх
резервування та механізмів
створення відповідних
спеціальних резервних
фондів

відокремлення управління від
власності

Світова фінансова криза як форма прояву глибинних суперечностей міжнародної економіки початку XXI-го сторіччя

Глибинні причини світової фінансово-економічної кризи

- завершення п'ятого Кондрат'євського циклу, розпочатого у 1980-их рр. з відкриттів в галузі мікроелектроніки, комп'ютерних технологій, мобільного зв'язку та Інтернету;
- конфлікт цивілізаційних цінностей та альтернативних моделей глобального економічного світобачення;
- вичерпання енергетичної, мінерально-ресурсної бази індустріального розвитку, зумовлене екстенсивним споживанням;

- посилення нерівномірності розподілу глобалізаційної ренти між країнами ("центр -- напівпериферія -- периферія");
- хронічне перенакопичення в розвинутих країнах спекулятивного капіталу, який не знаходить внутрішніх варіантів для самозростання в реальному секторі, а тому примушений або повертатися до домінуючого транзакційного сектору, або спрямовуватися назовні, зміцнюючи конкурентні ринкові позиції товаровиробників країн Сходу і Латинської Америки;
- диспропорції в світовому товарно-грошовому обігу, спровоковані надлишком незабезпеченого готівкового долару та його неконтрольовано непередбаченими переміщеннями за межами історичної батьківщини;
- обмежені можливості провідних товаровиробників сучасного світу впливати на універсальну валюту міжнародних торгових розрахунків - долар США;

Відповідні суперечності й диспропорції нагромаджувалися в підвалинах міжнародної економіки щонайменш протягом останніх п'ятнадцяти років. Краплею-катализатором, що примусила їх вибухнути, стала іпотечна криза на ринку житла США. Саме вона ініціювала обвал фінансових пірамід вторинних цінних паперів, боргову кризу, хвилю банкрутств фінансово-кредитних установ спочатку в США, а потім, за "ефектом доміно", і в інших країнах світу

Дякую за увагу!